

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Co/5/2015
Identifikačné číslo spisu:	1012211274
Dátum vydania rozhodnutia:	28.06.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Daniela Sučanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1012211274.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci oprávneného JUDr. S. C., bývajúceho v C., zastúpeného JUDr. Jánom Benčurom, advokátom so sídlom v Bratislave, Záhradnícka č. 41, proti povinnej OPTILINE, a.s., so sídlom v Brne, Horova č. 68/3121, Česká republika, IČO: 26270412, zastúpenej CLC advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Panenská č. 18, IČO: 36707856, o žiadosti povinnej o stiahnutie osvedčenia o európskom exekučnom titule, o odvolaní povinnej proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 29. júna 2015 č.k. 1 Cudz 23/2012-79, takto

rozhodol:

Uznesenie p o t v r d z u j e.

Povinná je povinná v lehote 3 dní zaplatiť oprávnenému trovy odvolacieho konania vo výške 48,78 € do rúk JUDr. Jána Benčuru, advokáta so sídlom v Bratislave, Záhradnícka č. 41.

Odôvodnenie

Povinná požiadala 23. októbra 2014 Krajský súd v Bratislave, aby rozhodol o stiahnutí osvedčenia o európskom exekučnom titule, ktoré vydal 9. januára 2013 na základe notárskej zápisnice spísanej JUDr. Miloslavom Kováčom 12. júla 2012 pod sp. zn. N 491/2012, Nz 25171/2012. V zmysle tejto notárskej zápisnice Q. R. (právny predchodca oprávneného) a povinná zhodne pred notárom vyhlásili, že uzatvorili zmluvu o pôžičke 404 000 € (ďalej len „zmluva o pôžičke“) a že Q. R. túto sumu poskytol povinnej. Povinná svoj dlh 404 000 € voči nemu uznala čo do dôvodu a čo do výšky a zároveň vyjadrila súhlas s vykonateľnosťou tejto notárskej zápisnice. V žiadosti povinná poukázala na článok 10 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vytvára európsky exekučný titul pre nesporné nároky (ďalej len „Nariadenie“) a vyjadrila názor, podľa ktorého osvedčenie nemalo byť vydané, lebo neboli splnené požiadavky stanovené v Nariadení. To odôvodňuje stiahnutie predmetného osvedčenia. Na odôvodnenie tohto názoru povinná uviedla, že suma 404 000 € jej nikdy nebola vyplatená, preto k zmluve o pôžičke (ktorá vzniká až odovzdaním peňazí) ani nedošlo. Stiahnutie osvedčenia o európskom exekučnom titule je jediný prostriedok, ktorým môže zabrániť exekúcii vedenej proti nej neprávom.

Krajský súd v Bratislave uznesením z 29. júna 2015 č.k. 1 Cudz 23/2012-79 návrh na stiahnutie

osvedčenia zamietol; rozhodol tiež o trovách konania. V odôvodnení uviedol, že osvedčenie o európskom exekučnom titule bolo vydané na základe notárskej zápisnice spisanej JUDr. Miloslavom Kováčom 12. júla 2012 pod sp. zn. N 491/2012, Nz 25171/2012. Pri vydaní osvedčenia súd posúdil obsah uvedenej notárskej zápisnice z hľadiska toho, či je spôsobilým exekučným titulom a nezistil dôvody, pre ktoré by notárska zápisnica nespĺňala podmienky materiálnej a formálnej vykonateľnosti. Povinná svoje tvrdenia, že osvedčenie bolo nesprávne vydané, nakoľko k uzavretiu zmluvy o pôžičke nedošlo, pretože veriteľ predmet pôžičky - finančné prostriedky v hodnote 404 000 € nikdy neodovzdal, žiadnym spôsobom nepreukázal; tieto tvrdenia môže uplatniť v konaní o neplatnosť zmluvy o pôžičke, ktoré sa vedie na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 12 C 62/2013. Výrok o náhrade trov konania odôvodnil § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto uzneseniu podala povinná odvolanie. Namietala nesprávne právne posúdenie veci súdom. Trvala na tom, že notárska zápisnica, na základe ktorej bolo vydané osvedčenie trpí vadami materiálnej vykonateľnosti, pre ktoré nemôže byť posudzovaná ako vykonateľný exekučný titul. Poukázala na to, že uznanie dlhu v notárskej zápisnici nemožno považovať za nový, samostatne zaväzovací dôvod, uznanie dlhu možno urobiť až po tom, čo dlh vznikol, preto nie je možné platne uznať dlh, ktorý v čase uznania neexistoval. V tomto smere poukázala na obsah spisu Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 12 C 62/2013 týkajúci sa neplatnosti zmluvy o pôžičke, v ktorom predložila dôkazy preukazujúce, že dlh v čase spisovania notárskej zápisnice neexistoval. Z uvedených dôvodov navrhla, aby odvolací súd zmenil odvolaním napadnuté uznesenie súd prvého stupňa a návrhu na stiahnutie osvedčenia o európskom exekučnom titule vyhovel.

Oprávnený vo vyjadrení k odvolaniu povinnej navrhol odvolaním napadnuté uznesenie potvrdiť. Uviedol, že prvostupňový súd pri vydaní osvedčenia o európskom exekučnom titule správne posúdil obsah notárskej zápisnice v zmysle § 46 a nasl. zákona č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) a povinná svoje tvrdenia, že osvedčenie bolo nesprávne vydané, nakoľko k uzavretiu zmluvy o pôžičke nedošlo, nepreukázala.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) po zistení, že odvolanie bolo podané účastníčkou konania v zákonom stanovenej odvolacej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnuté uznesenie bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie povinnej nie je dôvodné.

Účelom Nariadenia je vytvorenie európskeho exekučného titulu pre nesporné nároky, aby bol na základe stanovenia minimálnych pravidiel umožnený voľný pohyb rozhodnutí, súdnych zmirov a verejných listín vo všetkých členských štátoch bez toho, aby sa v členskom štáte výkonu pred uznaním a výkonom muselo konať akékoľvek ďalšie konanie (článok 1 Nariadenia).

Nariadenie sa uplatňuje na rozhodnutia, súdne zmiery a verejné listiny o nesporných nárokoch; nárok sa považuje za nesporný, ak ho dlžník výslovne uznal vo verejnej listine (článok 1 bod 1. písm. d/ Nariadenia).

Osvedčenie o európskom exekučnom titule sa vydáva za podmienok uvedených v článku 6 Nariadenia. Proti vydaniu osvedčenia o európskom exekučnom titule nie je podľa Nariadenia možné podať odvolanie (viď článok 10 bod 4.).

Vzhľadom na to, že v štáte výkonu rozhodnutia nie je možné žiadne prieskumné (opravné) konanie a aj obsahovo nesprávne osvedčenie zaväzuje súdy štátu uskutočňujúceho výkon rozhodnutia, má dlžník namiesto toho možnosť požiadať o stiahnutie (zrušenie) osvedčenia o európskom exekučnom titule.

Podľa článku 10 ods. 1 písm. b/ Nariadenia osvedčenie o európskom exekučnom titule musí byť na žiadosť pôvodného súdu stiahnuté, ak je evidentné, že bolo nesprávne udelené, so zreteľom na požiadavky stanovené v tomto nariadení.

Podľa § 352b ods. 1 O.s.p. súd na základe žiadosti vydá osvedčenie o európskom exekučnom titule, ako aj iné osvedčenia podľa osobitných predpisov alebo takéto osvedčenia na základe žiadosti zruší. V zmysle § 352b ods. 2 O.s.p. na vydanie a zrušenie osvedčenia o európskom exekučnom titule, ako aj iných osvedčení podľa osobitných predpisov je príslušný súd, ktorý vydal rozhodnutie, súd, na ktorom bol schválený a uzavretý súdny zmier a v prípade verejných listín krajský súd príslušný na vyššie overovanie listín podľa osobitného predpisu.

Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, že pre stiahnutie vydania osvedčenia o európskom exekučnom titule nie sú dané dôvody, keďže nebolo evidentne zistené, že by bolo vydané na základe nespôsobilého exekučného titulu, ktorý podľa povinnej má spočívať v neplatnosti zmluvy o pôžičke, nakoľko suma 404 000 € jej nikdy nebola vyplatená.

Povinnosť plnenia na základe notárskej zápisnice možno charakterizovať ako plnenie, ktoré má svoj základ v procesnom práve, teda bez vzťahu na hmotnoprávny titul. Notárska zápisnica so súhlasom k vykonateľnosti má povahu verejnej listiny a ako každá verejná listina aj notárska zápisnica osvedčuje pravdivosť údajov v nej uvedených až do doby, pokiaľ nie je preukázaný opak. Aj pri posudzovaní notárskej zápisnice sa preto uplatňuje tzv. prezumpcia správnosti. Notárska zápisnica je spôsobilým exekučným titulom vtedy, ak mimo formálnych podmienok vykonateľnosti spĺňa podmienky materiálnej vykonateľnosti. Jednou z podmienok materiálnej vykonateľnosti je, aby notárska zápisnica obsahovala právny záväzok (stanovenie konkrétnej povinnosti zo záväzkového právneho vzťahu vzniknutej na základe určitej právnej skutočnosti), ďalšími sú označenie oprávnenej osoby, povinnej osoby, právneho dôvodu, predmetu a času plnenia a súhlas povinnej osoby s vykonateľnosťou notárskej zápisnice. Notárska zápisnica môže obsahovať aj samotný hmotnoprávny úkon. Dohoda oprávnenej osoby a povinnej osoby obsiahnutá v notárskej zápisnici, ktorá vyjadruje súhlas povinnej osoby s vykonateľnosťou notárskej zápisnice, nemá hmotnoprávnu povahu; ide o jednu z náležitostí, ktorú musí notárska zápisnica obsahovať (§ 46 a nasl. Notárskeho poriadku), aby bola z materiálneho hľadiska vykonateľná (aby bola exekučným titulom). Táto dohoda oprávnenej a povinnej osoby teda nemá sama osebe za následok vznik, zmenu alebo zánik práv alebo povinností účastníkov právneho vzťahu. V prípade notárskej zápisnice so súhlasom s vykonateľnosťou treba mať na zreteli osobitné znaky tohto exekučného titulu v porovnaní s inými exekučnými titulmi. Takáto zápisnica nie je rozhodnutím (súdu alebo iného orgánu) a nemá ani účinky, ktoré zákon s rozhodnutím spája a nie je vybavená účinkami právoplatnosti ani záväznosti pre účastníkov a pre všetky orgány, ktoré majú napríklad rozhodnutia súdu vydané v občianskom súdnom konaní (§ 159 O.s.p.). Skutočnosť, že sa osoba povinná zaviazala poskytnúť oprávnenej osobe určité plnenie a dohoda o tom je uvedená v notárskej zápisnici so súhlasom s vykonateľnosťou, podľa názoru dovolacieho súdu celkom nevylučuje, aby v individuálnych prípadoch - so zreteľom na osobitné okolnosti prejednávanej veci - sa povinná osoba domáhala návrhom na súde určenia, že nie je povinná plniť (resp. že neexistuje dlh, ktorý by mala plniť).

Je pravdou, že exekučný súd pri posudzovaní vykonateľnosti zápisnice posudzuje iba to, či sú dané formálne a materiálne predpoklady vykonateľnosti, a to bez zreteľa na hmotnoprávny základ. Otázku naplnenia formálnych a materiálnych predpokladov môže preto posudzovať iba exekučný súd. To napokon znamená, že vykonateľná môže byť aj taká zápisnica, ktorá nemá svoj základ v hmotnom práve. Exekučný súd musí zobrať do úvahy prípadnú námietku povinného v exekučnom konaní týkajúcu sa platnosti procesného prejavu podľa § 41 Exekučného poriadku spočívajúcu napr. v tom, že ten kto prejav urobil, nemal spôsobilosť na právne úkony. Na druhej strane ale prejav povinnej osoby urobený v notárskej zápisnici, ktorý má mať procesné dôsledky (jeho súhlas s vykonateľnosťou notárskej zápisnice) nezbavuje povinnú osobu možnosti urobiť predmetom súdneho konania samotný hmotnoprávny vzťah (povinnosť z neho vyplývajúcu). To potom znamená, že v sporovom konaní je možné domáhať sa samostatným návrhom určenia neplatnosti právneho úkonu, na ktorý bol v notárskej zápisnici odkaz v súvislosti s uznaním dlhu. Pokiaľ by prípadne súd takémuto návrhu vyhovel, notárska zápisnica zostáva exekučným titulom, i keď záväzok povinnej osoby v čase spisovania notárskej zápisnice neexistoval, lebo buď nevznikol alebo zanikol. Ak by v exekučnom konaní došlo k vymoženiu plnenia uvedeného v notárskej zápisnici a následne súd by v inom (sporovom) konaní určil, že hmotnoprávny základ nie je daný, išlo by u oprávneného o bezdôvodné obohatenie.

Niet žiadneho dôvodu pre záver, ktorý by mal oporu v Nariadení, že súd konajúci o žiadosti o vydanie osvedčenia o európskom exekučnom titule by mal skúmať, nad rámec formálnych a materiálnych predpokladov vykonateľnosti notárskej zápisnice, aj súlad v nej urobeného vyhlásenia s hmotným právom členského štátu pôvodu.

Keďže v danom prípade neboli ani odvolacím súdom zistené žiadne také skutočnosti, pre ktoré by osvedčenie o európskom exekučnom titule nemalo byť vydané, teda by bolo opodstatnené stiahnutie (zrušenie) osvedčenia pre nesplnenie podmienok spôsobilosti exekučného titulu (notárskej zápisnice), odvolací súd dospel k záveru, že krajský súd ako súd prvého stupňa postupoval správne, keď návrh povinnej na stiahnutie osvedčenia o európskom exekučnom titule zamietol. Odvolací súd preto uznesenie krajského súdu podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

V odvolacom konaní úspešnému oprávnenému vzniklo právo na náhradu trov konania voči povinnej, ktorá úspech nemala. Oprávnený podal návrh na rozhodnutie o priznaní náhrady trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.), ktoré vyčíslil. Najvyšší súd mu v súlade s praxou zaužívanou v odvolacom konaní priznal náhradu trov odvolacieho konania spočívajúcu v odmene advokáta, ktorý ho zastupoval už v konaní na súde nižšieho stupňa, za 1 úkon právnej služby poskytnutej vypracovaním vyjadrenia k odvolaniu povinnej [§ 13a ods. 2 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“)]. Základnú sadzbu tarifnej odmeny za tento úkon právnej služby určil odvolací súd vo výške 32,26 € (§ 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky), čo s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu [§ 16 ods. 3 vyhlášky (8,39 €)] a s 20 % DPH (8,13 €), predstavuje spolu 48,78 €.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.